

OBSAH.

	Strana
Vstup	9
Moda 9; Čechové se opíci 10; český kroj 11; kroj poctivý, dlouhý 12; evropské mody 13; české kroje v cizině 14; cizí kroje u nás 15; cizí krejčí 16; moda loutavá 18; bytedlnost, drahota šatů 18; garderoby 19; rozdíly stavovské co do šatu 20; přepych 23; princip národochospodářský 24; sněmovní rozkazy 25.	
Kroj a šaty chodici v XV. věku. I. Část přehledná	26
1. Ráz přechodní doby	26
Bujné mody 26; kabát, šat popásmi 28; moda knoflíků 30; zvonce a roluičky 30; nohavice dvojí barvy 32; zobaté střevíce, nosy 34; kukla 36; kápě 37; hlava a brada mužů 38; šat ženský 43; ženská sukně, prsy 43; vlečka 44; pachy 45; blány 45; účes ženský 46; čepení 47; čepec rohatý 48; páteričky, oháňky 49.	
2. Doba husitská	50
Husité proti nádherě 50; reakce proti rozpustilým módám, mužská sukně 51; šuba 52; boty 54; nohavice, kukla 55; čepice, klobouk 56; vlasy 56; Tábori nepřátelé vousů 57; pláště ženské 64; roušky 64; perlovce 65; pásky 65; šeré barvy znak doby 66.	
3. Reakce do konce XV. století	68
Po vojně bujnost 68; vzory cizí 69; kabát štukovaný 69; zobáky obžily 70; děravé čepce 71; kápě 71; mi-parti 71; šat poctivý 73; vlečky 74; prsníky 77; páteře 77; čepce a podvijky 80; rohy a chomouty 81.	
4. Kroj lidu	86
Lid konservativní 86; kroj slovenský původní 86; nynější lidové kroje složenina rozličných dob 87; čepice, klobouky selské 87; brada, vlasy 90; šat selský celkem 90; nohavice 90; kabát, sukně, kytle 90; škorně 91; rubáš 92; oplečí 93; rukávce 93; kasanice, šorce 94; roušky a šatký 95; čepce 96; kožichy 97; vláčky a strákatina 97; škrpály, dřeváky, krabatiny 97.	
II. Část zevrubná	99
1. Ženská hlava	99
Líčidla 99; nepravé zuby a vlasy 100; náčelníky 101; věnce 101; perlovce 101; korunky 102; usí 102. Tlusté rouchy 104; loubky, záhubí, šlojíře 104; samokrutnicky 106; paučníky 106; klobouky 107; čepce 107; zrcadla 110.	

	Strana
2. Z k t e r ý c h l á t e k p o ř i z o v á n v X V . s t o l e t í š a t	110
Sukno 110; lindyše 111; hedbáv 111; samety 113; plátno, kmenty 114; barchan 115.	
<i>A b e c e d n í p o ř a d l á t e k</i>	115
3. Ž e n s k á s u k n ě a k a b á t	117
Podoba ženské sukně, spodnička a spinadla 117; kolik látky na sukni 117; premování 118; jaké sukně do polou věku, jich cena 119; barvy jejich 119; sukně od polou století 120; barvy 121; ceny 121; rukávy 122; rukávce 123; náprsník 125; kabátec 125; pachy 126.	
4. M u ũ s k á h l á v a	126
Klizení vlasů 126; brada 128; klobouk a kloboučníci 128; čepice a kukly 130; sklenné oči 133.	
5. M u ũ s k á s u k n ě a k a b á t	134
Sukně oděvací a chodčí 134; hazuky 137; kaftany 137; látky, kože- šina a barvy sukni 141; ceny 143; kabát štukovaný, šachovaný 144; zvířecí 145; kabátníci 145; kabát s náprsníkem 146; provlačo- vaný 146.	
6. P l á š t ě a k o ž i c h y o b o j í h o p o h l a v í	147
Boj mezi pláštěm a sukni 147; blány a kloky 147; pláště paní, panen, mantlík 147; ceny pláštů 150; jich barva 151; látky 152; kožich a čuba 152; kožešiny a kožichy v českých inventářích 154; jich ráz a ceny 156; kožich ložničí 158.	
7. N o h a v i c e a o b u v	159
Nohavice v celku 159; krytí 159; nohavice punčochem, obuví 160; barva nohavic 160; lidé bez nich 161; škorně špičaté, zobáky, jich délka, barva 161; široká obuv 163; střevíce a bota 163; kordovánky 165; cena obuvi 166.	
8. V i n u t í a d r o b n ý š a t	166
Košíle 167; lidé bez košíl 168; rubáš a čechel 169; obojek, fértoch, kasanka, pásnice 171; šátek na nos, prádlo práti nebo tepati 172.	
9. D r o b n á s t r ú j a k l é n o t y	172
Pásy 172; pasíři 174; přepych v pásech, způsob pásu 175; tašvice mužské 175; nožnice 175; po boku zbraň 176; kord, kortuláč, tesák, tylec, meč 177; páteře a nožnice ženské, jablíčka vonná, okruhle 177; tobolky a měšce 179; prsteny 181; náramky 183; pektorály a jiná ozdoba na hrdlo 183; náušnice, modlitby 184; rukavice a oháňky 185; hůl 186; slunečník 186.	
K r o j e r o z m a n i t ý c h s t a v ū . Š a t k r á l o v s k ý	188
Typické figury, královský šat obřadní a obyčejný, Vladislav 189; Ladislav Pohrobek, Jiří 190; korunovační klénoty a roucho 190.	
Š a t k n ě ź s k ý	191
1. Š a t k n ě ź s k ý m i m o c h r á m	191
Pleš 191; brada 192; Hus 193; Jeronym 194; sukně 199; škorně 201; kněžské inventáře 202; kněží zákonní a jeptišky 202; bekyně 205; poustevník 207.	
2. O b ř a d n í r o u c h o k n ě ź s k é	207
Táborí 207; roucho mešní, humeral 209; alba 210; cingulum; štola; manipulus; kasule 211; látky ornátové 214; biret 215; kalich, komže, superpellicium 216; pluvial čili kápě 217; dalmatika 219; liturgické barvy 220; mi-parti 221.	
3. R ou c h o v y š š í h o k n ě ź s t v a	221
Almutium 221; roucho biskupovo 222; dalmatika, infule 222; berla a pásnice na ní, rukavice 223; prsten, pallium, rationale a sandaly 224.	
4. S l u h o v é c h r á m o v í	225
Rektor universitní, professor 226; mistr, bakalář 227; žáci 228; pe- dellus 230.	

	Strana
Šat cechovní.	230
Kytlice se znakem řemesla, perkytle, holi, praporce, kutnohorští havéri 230.	
Zbroj a zbraň. Úvod	233
Zbraň ochranná	234
1. Pokryvka hlavy	234
Lebka, přílbice 234; helm, klobouk železný, kapalin, bacinet, šalíř, šišák 235; klénot 238; čepice 239.	
2. O dění	240
Oboječek, brně, pancíř, krunér, plech, kyrys 240; pancírový kabát 242; zadní plech 244; varkoč 246; šorc, poklopec 249; rukávy, rukavice 251; nákolenky 252; plný kyrys 254; Husité 256; vojsko drábů námezdných 258; rytířský pás 260; ostrohy 261.	
3. Štit	266
Pukleř, tarče 266; plášt branný, pavéza veliká 267; pavéza litevská, kotrkál 269. Válečné vozy 269.	
Zbraň útočná	271
1. Meč a jeho příbuzenstvo	271
Tesák český 271; meč posečitý, meč dvojruční, šaršoun, rutlník, burdýř, čekan 272; meč křížový, kord, korduláč, tylec, tulich, šavle 274.	
2. Vojenská dřeva, bijáky, střelba	276
Kopí, oštěp, sudlice 276; sudlice špičatá, partisana, sudlice s ušima, obosečnice, kopí s hákem, halapartna nebo sekýrice 277; kosiny, kosíře, podávky 279; cep, palcát, mlat, kladivo 279; samostříl a kuše 280; píšťaly 282; hákovnice 288.	
3. Praporce, korouhev	283
Praporce formy, církevní korouhev 283; prapor válečný husitský, křížácký 284; barvy na praporci 285.	
4. Úbor ke kolbám a k turnaji; nádobí koňské	285
Zápas v košílích, braň zatarasovaná 285; kolčí helm 286; kolčí sedlo, kropíř, pláty na koně, kvintána 287; sedlo a jeho části, náhlavky, udidla 290.	
Šat vdoví a smutkový	291
Šat na vdovské stolici šerý, černý; archivní příklady; vdovy veselé; smutek při pohřbu 291. Nositi smutek po pohřbu 292.	
Šat chudých, dětí, patuchy, maškaři a šaškové	292
Židé 295; kat 296; býric; lehké ženy 297.	
Šat do hrobu	298
Kraj a šaty chodící v XVI. věku. I. Část přehledná	301
1. Konec krajů středověkých	301
Šat středověký přezílý; vrchol bujnosti krojové 301; reakce v Čechách 302; v cizině 303; hubatá obuv; počestný kroj český, místní parti 305.	
2. Nová moda do polou XVI. věku	306
Vznik kalhotu, živůtku 306; býryt, kožešina 309; premování, šat řezaný, vyvlačovaný 310; obuv široká 311; plundry 312; Bratrí šat posmourný 314; vousy, vlasy 315.	
3. Mody románské v Čechách	316
Nadívané šaty 316; partikál 318; premy 321; vlečka 323; fértochy 324; peří, pantafle 326; okruží 327; Čechové se zcizují, zmatek modní koncem věku 330; moda francouzská 334; švédská 334; český šat ctný 336 přepych 342.	

	Strana
4. Kroj lidový	343
Začátky kroje lidového v XVII. věku 343; historický podklad, rubáš, rukávce, opleče, šatky 344; šněrovačka, životek, klobása pod sukň, letníčky, okruží, fértoch, čepce zlaté 346; vrkoče, hazuka, blány, pláště 347; kožichy 348; šňůrování, nohavice 349; kalhoty s punčochem 350; kytle 351; kabát, kožichy, bruclek, kaftan, čepice, klobouk, šmuk 352; kukla, psí rukavice, košile, horáci, zbraně, cep selský znak český 353.	
5. Barvy a látky k šatům	355
Barvy syté, barva temná čestná, harmonie barev 355; plátno 357; mezulán 357; kůže 358; látky vlněné, bavlněné, míchанé 359; hedvábné 360; sukno 362.	
<i>Abecední soupis látek, koží a kožešin . . . . .</i>	363
II. Část zevrubná	368
1. Hlava ženská	368
Líčidla 368; kosmetické prostředky 370; vlasů barvení, účes panvy a paní 371; vrkoče 372; tkanice, náčelníky 373; věnce 374; perlovce, birty 375; zavítí žen, roušky, chrboly 377; čepce 381; karkule 384; čepice 386; husárky 387; klobouky 388; náušky 390; hřeben, zrcadlo 391; brylle, skleněný skřípec lehkých žen 392.	
2. Ženská sukně a svrchní šat	392
Životek 392; puntý, pálpunt, putnička 394; suknice s vlečkou, barvy a zdoby sukní 396; ceny sukní, moda strnulá, šněrovačka, pasomany, prýmy 399; kolik látky na sukní, kabátek 402; kolář ženský 403; sukně oděvací, hazuka 405; plášt 408, mandlík 410.	
3. Mužská hlava	413
Vlasy 413; brada, koza 415; čepice 417; husárky 419; karkule, biret 420; jeho zdoba, cena 421; klobouk, zdejší práce, klobouky cizí, vlastek, brunšwické, jich podoba 423; látky, zdoba 425; cena 427; kukla 429; skleněné oči 430.	
4. Mužský kabát	430
Kabát nesamostatný šat 430; kabát půlní, župice 431; kabáty vyepané, moderace 431; kabáty ze všech látek, plátené i zvířecí 432; řezané, vyvlačované, s puntem 434; naduté, s šusky 435; knofliky, spinadla 436; ráz čamarový 437; kabáty pancéřové 438.	
5. Mužské sukně a pláště	439
Oděvačky, sukníčky, kytle, varhánky 439; sukně kupecká, kočovská 440; choděcí, horckop 441; župan, reverenda 442; kaftan 444; dolman 446; zdoba sukní 447; kolář 449; plášt 450; plášt s netopýrem, s křídly, plášt pocestný, pro děst 451; na smutek, kápě vlastek a španělské 452.	
6. Kožichy obojího pohlaví	454
Blány, šuba 454; kožich 457; baba, kožich šubový 458; srdečník, prsečník, kožichový kolář, šorec, šorcpelc 460; horckop 461; reverenda 463; župan, kaftan 464; doloman 465; látky na kožichy 466; barvy, kožešina 468; krejčí a kožešinci 472.	
7. Mužské nohavice	473
Kalihot 473; femoraly, sedení, plundry 474; pludrksás, kalhoty pytlaté 475; poctivice duté 476; gatě 477; podšívka 478; krytí, kapsy, vyvlačování 479; prýmy, knofliky, nohavice ze všech látek 480; nohavice zvířecí 481; šmelcované 482; šle, lidé bez kalhot, nohavice ženské 483.	
8. Punčoch a obuv	484
Punčoch mužský, ženský, forma punčochu, vázaný punčoch 484; cizí zboží u nás, české punčochy, látky punčochové 485; barvy 486; povázky, všelikteraké střeví 487; babský punčoch 490; botky 491; škorné 492; škorné rybníkářské, lovecké, rejtharské 494; škarpetle, podkůvky, pantafle 496; kůsle 497.	

	Strana
9. <i>Vinutí</i>	497
Košile nikoli k spaní 497; čechel, župice, rubáč, oplečí, rukávce 498; podoba košíl, látky, barva, zdoba 500; košile cizí 501; košíl přibývá 502; okruží, tacle 503; polpinadla, zástěry, pásmice 504; fértochy honosné 506; facality 507; vyšívané, premované 508; vonné, praní prádla 509.	
10. <i>Drobna příprava</i>	510
Pásy, díla hladkého 510; díla armpantového 511; s maňásky 512; nožnice, váčky 513; růžence 515; růžence s trošty 517; s titérami, penězi, klíče za pasem 518; mužské khynky 519; zbraň poboční 520; čekan, hůl, rukavice 521; kujony 522; podšíté rukávy 524; oháňky 524; knížky modlitebné 525.	
11. <i>Šperky</i>	525
Prsteny 525; sekréty, pamětníky 526; ruka v ruku, prsteny k svatbě 527; prsteny skladité 528; zlaté, mosazné, olověné a jiné 529. Podoby prstenů, kameny 530; rezáči 531; ceny drahých kamenů, kameny nepravé, cizí a české 532; pavoukový kámen 533; prsten židovský 534; hojnost prstenů v českých domech 535; prsteny mrtvých, ozdoba rukou 536; hrda, zápony, tkanice 537; dýchánky 538; peníze s oušky 539; halže 540; řetězy 542; hodinky na hrdrolo 544.	
Kroje stavů jednotlivých	547
Šat královský	547
Schema Sadelerovo 547; německo-španělský kostym Ferdinanda I., španělský úbor jeho nástupcův, Matiáš po uhersku, Fridrich Falcký po francouzsku 548.	
Úbor kněžský	549
Pleš 549; brada 550; sukňa, kolář 551; pohoršlivý šat kněžský 551; mniši, jeptišky 553; šat chrámový, luterští, bratří 556; kališní oruáty bez kříže 557; katolíci 558; roucho mešní 560; biskupské, služové chrámoví 568.	
Šat akademický a cechovní	569
Reverenda bakalářská, mistrská, kápě 569; birty, střevíce doktorský 570; šat akademiků dle inventářů 571; kápě španělská, vlastká 571; bakkaláři školní vyhýbají se reverendé, rektor, pedellus 572; kantor, sekundor a jejich horček 573; úbor žáků, mendici, žáci jezuitští 575; zákaz zbraně 576; světlé barvy remeslníků; fértochy jich známení, cechmistří při slavnosti, kytle 578; havéři 579.	
Zbroj a zbraň	581
Pověchné dojmy	581
Gotická zbraň v Čechách 581; renaissanční plný kyrys milánský, jeho ráz 582; moda civilní na vojenském úboru, kyrys špitáty 584; žezebo se odkládá, zbroj na přepycích 585; český rytíř a jeho úbor, vojenský dráb, pěší vojsko, jízdné 587; praporečník, uniforma vojenská 589.	
Zbroj ochranná	595
Lebka, kapalec, lebka burgundská, peklauba, morion 595; obojček 597; přední plech, zadní plech, ráz jeho 600; brně čili pancíř, pancírový kabát 601; šorc s locem, rytířský rukáv 602; plechovice, zbroje půl, náholenky, střevíce železné, ostruhy 605; pavéza, štíty 606.	
Zbraň útočná	607
Meč, jeho proměna, koš, dvojručí meče 607; šaršoun, meč křížový, popravný 608; kord, korduláč, tesák, dýka 610; veruna 611; rapír, končíř, burdýř, štechr 612; šavle, pistulesa, pantalír 614; kopí, oštěp, sudlice, halapartna 615; sponta 616; partesan, korseka, kůsy, kostny 617; švenčíp 618; palcát, kladiva 620; sekery, cep 621; luk, kuše 622; pušky střelné 623; toulce 626.	

	Strana
1. Praporec	628
Prapor pýcha vojenská, jeho vystrojení, vyšívání, malby 628; nápis, forma, prapor honosný 629; prapor nevěstek, praporečky na troubách, korouhev slavnostní 630.	
2. Úbor ke klání a k turnaji	630
Rytířské hry, kvintána, bra ke kroužku 630; kolba 631; šít, kyrys turnajový, kalhot turnajový, tesáky turnajské 632; dřevce, jeho krunka 633; nádobí koňské, rystuňk vlaský a německý, náhlavek, kaváčouny, uzdy 634; udidla, třemeniště, třmeny, sedla 635; koberce na koně, herolti 636.	
Šat smutkový a vdoví	637
Barva smutku černá, smutek nositi 637; klobouky k smutku, pláště, ženské fachy, fértochy smutkové, průvod pohřební 638; vdova jako jeptiška, vdova jsouc nevěstou 639.	
Šat dětinský	639
Košíčka, čepička, kožíšek, pásmička 639; děti jako starí o stejném kroji; perlovce, birety, měšce, páteričky, rukávce, fértošky vše dětinské 640; šat chlapecký, rapfry dětinské, šat na zimu, dalamánky pačholečí, šat dětský k slavnosti 644.	
Šat lokajský, poštovský, lázeňský a mumrajový	644
Lokaj, poštovský posel, patuch znádhernél 645; larvy, maškarí, proměna pohlaví maškarou 646; maškar žákovský, turnajský 647; šášek 648.	
Šat opovržených	648
Znamení židovské 648; kolečko; židé jako zemani; židovky po modě; chodci, cikáni 649; kat, prázdné ženky 650.	
Šat do hrobu	650
Kněz 650; urozenec, čechel k smrti, košile do hrobu, hazuka 651; zašívání v sukně, mnišské kápě 652.	